

Oznaka poročila: ARRS-RPROG-ZP-2015/7

ZAKLJUČNO POROČILO O REZULTATIH RAZISKOVALNEGA PROGRAMA

(za obdobje 1. 1. 2009 - 31. 12. 2014)

A. PODATKI O RAZISKOVALNEM PROGRAMU

1. Osnovni podatki o raziskovalnem programu

Šifra programa	P6-0064	
Naslov programa	Arheološke raziskave Archaeological Research	
Vodja programa	15155 Anton Velušček	
Obseg raziskovalnih ur (vključno s povečanjem financiranja v letu 2014)	91800	
Cenovni razred		
Trajanje programa	01.2009 - 12.2014	
Izvajalci raziskovalnega programa (javne raziskovalne organizacije - JRO in/ali RO s koncesijo)	618	Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti
Raziskovalno področje po šifrantu ARRS	6 6.02	HUMANISTIKA Arheologija
Družbeno-ekonomski cilj	13.06	Humanistične vede - RiR financiran iz drugih virov (ne iz SUF)
Raziskovalno področje po šifrantu FOS	6 6.01	Humanistične vede Zgodovina in arheologija

B. REZULTATI IN DOSEŽKI RAZISKOVALNEGA PROGRAMA

2. Povzetek raziskovalnega programa¹

SLO

Program ARHEOLOŠKE RAZISKAVE je usmerjen v temeljne raziskave, katerih cilj je

pridobivanje novih znanj o razvoju človeka in družbe v najstarejših obdobjih jugovzhodnoalpskega prostora. Ker je večplasten, zaobjema širok lok od uvajanja in preverjanja novih raziskovalnih metod, izgrajevanja podatkovnih zbirk in dokumentacijskih sistemov, pa vse do pridobivanja novih spoznanj o poselitvenih strukturah, gospodarstvu, družbenih procesih in načinu življenja ljudi, ki so od prazgodovine do zgodnjega srednjega veka prebivali na območju jugovzhodnih Alp.

Tako v okviru programa raziskujemo arheološko podobo slovenskih pokrajin med 5. in 2. tisočletjem pr. Kr., pri čemer so raziskave usmerjene v preučevanje kronologije, poselitvene dinamike, gospodarstva in paleookolja.

V program je vključeno tudi raziskovanje poselitvenih struktur in poselitvene dinamike v severovzhodni Sloveniji v času pozne bronaste dobe vključno do prvega pojava železa. Podobno velja tudi za 2. in 1. stoletje pr. Kr., kjer na podlagi arheoloških virov preučujemo zgodovinski razvoj v jugovzhodnih Alpah v obdobju romanizacije. Tako preučujemo širok lok postopnih sprememb, od prvih stikov Rimljanov s staroselci preko faze vzpostavitve stabilne oblasti do splošnega sprejema rimskega načina življenja v tem delu imperija.

S preučevanjem rimskih napisov se vključujemo v podobne projekte večine evropskih držav, v katerih vsakoletno prihajajo na dan novi rimski spomeniki z napisi, ter v velik projekt nove izdaje vseh latinskih napisov rimskega imperija, ki ga koordinira berlinsko-brandenburška akademija znanosti. Posvečamo se tudi problematiki religije, kjer se ukvarjamo z rimskim kot avtohtonim in lokalnim kultom ter posebej problemom keltske religije na prostoru severnega Jadrana, zahodne Panonije in vzhodnih Alp.

V programu želimo tudi iz vrednotiti tiste odlomke antičnih literarnih virov za vzhodnoalpski prostor in zahodni Balkan, ki jih najdemo pri grških in latinskih antičnih piscih. Delo je vključeno v mednarodni projekt (European Research Network) "History and Archaeology of the Balkans", ki ga vodi francoski CNRS in koordinira prek Univerze v Grenoblu.

V sodelovanju z Univerzo v Ljubljani bomo pripravili prvi zvezek slovenske zgodovine (antika), ki doslej v takšnem obsegu še ni bila napisana.

V program raziskav poznoantične poselitvene slike Slovenije smo smiselno vključili različne oblike arheološkega dela, ki ob že pripravljenih predelih omogočajo celovit rezultat.

Z analizo naselbinskih in grobišnih struktur osvetljujemo gospodarsko in družbeno dinamiko ozemlja Slovenije v zgodnjem srednjem veku.

V okviru arheozooloških raziskav je program usmerjen v preučevanje naravnega in kulturnega okolja v času od srednjega paleolitika do srednjega veka.

Glavni cilj palinoloških raziskav pa je proučevanje sprememb poznoglacialnega in holocenskega paleookolja ter človekovega vpliva na vegetacijo v različnih arheoloških obdobjih.

ANG

The programme **ARCHAEOLOGICAL RESEARCH** concentrates on basic research aiming to collect high quality data about the development of humans and society in the south-eastern Alpine region in the remote past.

The first research topic is the archaeological portrait of the Slovenian landscapes between the 5th and 2nd millennium BC. The research is focusing on the investigation of the chronology, the settlement pattern dynamics, the economy and the paleoenvironment in Slovenia in this time period.

The research of the settlement structures and dynamics in the LBA (Late Bronze Age) and EIA (Early Iron Age) is also included into the programme. The same is true also for the next topic where we, on the basis of the archaeological sources, investigate the historical development of the south-eastern Alpine region in the last two centuries BC. These troubled times are characterized by a repeated colonization of the hill-top settlements, varying international contacts, the appearance of local forms of material culture, a gradually Romanising acculturation, the Roman occupation, and the preservation of some of the pre-Roman cultural elements in the first decades after the occupation.

The research programme of Roman inscriptions of Slovenia is a part of similar epigraphic projects of many European and other countries, where new Roman inscribed stone monuments are currently being discovered. It is also included within the great project of a new edition of CIL coordinated by the Berlin-Brandenburg Academy of Sciences.

Several contributions are devoted to the Roman and indigenous cults, in particular to the problems of Celtic religion in the northern Adriatic and eastern Alpine regions, as well as in western Pannonia.

The long-term goal of the programme is to collect and comment upon the passages in Greek and

Latin writers which refer to the territory mentioned in the eastern Alpine area and the western Balkans. The project is part of the European Research Network "History and Archaeology of the Balkans", directed by the University of Grenoble.

The first volume of the History of Slovenia, devoted to the Roman period, will be prepared for print in collaboration with the Uni. of Ljubljana.

The study of the Late Antique settlement pattern includes various research methods. With the analyses of already accumulated data, topography, use of LIDAR technology, site measurements and excavations at key sites, they will provide a comprehensive result.

The research is thrown light upon the economic and social dynamics on the territory of Slovenia in the early Middle Ages with the help of the analysis of settlement- and burial structures.

The archaeozoological research aims at studying the natural and cultural environment in the time period between the Middle Palaeolithic and the Middle Ages. Palynological research is focusing on studies of Late glacial and Holocene paleoenvironment and human impact on the vegetation during archaeological periods.

3. Poročilo o realizaciji predloženega programa dela na raziskovalnem programu, (vključno s predloženim dopolnjenim programom dela v primeru povečanja financiranja raziskovalnega programa v letu 2014)²

SLO

Program **ARHEOLOŠKE RAZISKAVE** je bil usmerjen v temeljne raziskave, katerih cilj je bil pridobivanje novih znanj o razvoju človeka in družbe v najstarejših obdobjih jugovzhodnoalpskega prostora. Ker je bil večplasten, je zaobjel širok lok od uvajanja in preverjanja novih raziskovalnih metod, izgrajevanja podatkovnih zbirk in dokumentacijskih sistemov, pa vse do pridobivanja novih spoznanj o poselitvenih strukturah, gospodarstvu, družbenih procesih in načinu življenja ljudi, ki so od prazgodovine do zgodnjega srednjega veka prebivali na območju jugovzhodnih Alp.

V okviru arheoloških raziskav na Ljubljanskem barju smo v obravnavanem programskem obdobju pripravili temeljne objave koliščarskih naselij Stare gmajne, Blatna Brezovica itd. Znatno smo izboljšali absolutno kronologijo kolišč. V letu 2014 smo pridobili dendrokronološke koledarske datume za kolišča iz srede 4. tisočletja pr. Kr. (Hočevarica, Strojanova voda, Maharski prekop, Črešnja pri Bistri, Spodnje mostišče in Stare gmajne 1). Objavili smo pomembne najdbe, med katerimi je tudi leseno kolo z osjo, in rezultate arheoloških raziskav na Spahi nad Brezovico pri Predgradu. Ugotovili smo, da so prvi naseljenci najverjetneje bili iskalci bakra, najzgodnejši v tem delu Evrope. Vodili smo raziskave prvo odkritih jamskih stenskih slikarij v Sloveniji, ki datirajo v neolitik. V pripravi je sinteza o kronologiji neo-eneolitika SV Slovenije.

V okviru raziskovanja poselitvenih struktur in poselitvene dinamike v pozni bronasti dobi smo vzpostavili podatkovno bazo, ki zajema preko 100 najdišč. V monografiji 'Ormož' smo se ukvarjali z urbanizmom utrjenega naselja in potrdili obstoj bolj ali manj egalitarne družbe. V monografiji 'Severovzhodna Slovenija v pozni bronasti dobi' smo podali celovit pogled na pozno bronasto dobo severovzhodne Slovenije in razpravljali o poselitveni dinamiki med Muro in Savo.

V okviru preučevanja jugovzhodnoalpskega prostora v poznem 1. tisočletju pr. Kr., sta bili izdelani nova tipologija in časovna opredelitev poznolatenskih fibul vrste Posočje. Zbrani so bili poznorepublikanski 'gladiji', ki ustrezajo tistim, ki jih je vsebovala zakladna najdba orožja z Gradu pri Šmihelu pod Nanosom. V okviru preučevanja najdb iz Mokronoga je bila narejena revizija kronologije dolenske halštatske skupine, ki bistveno spreminja podobo, ki jo kažejo dela ljubljanske prazgodovinske šole.

Pri preučevanju procesov romanizacije smo objavili monografijo 'Arheološka najdišča Ptuja', kjer smo predstavili topografijo enega izmed najpomembnejših arheoloških območij v Sloveniji. Z najdišča Kočevarjev vrt (Vrhnika) smo analizirali gradivo iz obdobja med koncem 1. tisočletja pr. in sredino 1. st. po Kr. Opravljeni sta bili analizi zgodnjem rimskih vojaških najdb s prazgodovinskih naselbin in poznorimskih grobov z vojaško opremo. Ukvarjali smo se z arheološko topografijo v alpskem visokogorju, kjer smo odkrivali najdišča iz različnih arheoloških obdobji.

V centru za epigrafiko smo urejali kartoteke in fotografije napisov, da se ustvari priročno skenoteko rimskih napisov Slovenije, povezano z zbirko ARKAS. Objavili smo več izvernih znanstvenih člankov, med katerimi naj izpostavimo članek, v katerem razpravljamo o nastanku rimske kolonije v Emoni. Ugotavljamo, da nastanek rimskega mesta nikakor ne sodi v zgodnje tiberjansko obdobje, kot je veljalo v obdobju Balduina Saria in se danes spet uveljavlja.

Pri preučevanju antičnih literarnih virov smo objavili več znanstvenih člankov, med njimi članek o

Strabonu in Grčiji in članek o Donavi in Savi pri Strabonu. Objavljena je bila tudi študija o Pseudoskilakovem »velikem jezeru«, ki ga v literaturi različno identificirajo bodisi z Mostarskim ali Hutovim blatom, bodisi s Skadarskim jezerom. Izšel je članek o neuspelem pohodu Gaja Kasija Longina iz Akvileje v Makedonijo čez vzhodnoalpski prostor (Cincibilus and the march of C. Cassius Longinus towards Macedonia, *Arheološki vestnik* 65, 2014, 389-408).

Za 'Zgodovino slovenskega prostora v antiki' so bila napisana poglavja, ki obravnavajo obdobje cesarjev flavijske dinastije, Trajana in Hadrijana. Dokončali smo poglavje o poznorimski vojski na širšem jugovzhodnoalpskem območju in podeželski poselitvi v poznorimskem obdobju. Napisan je bil članek o osvajanju Ilirika pod Avgustom.

V okviru preučevanja poznoantične poselitve je bila objavljena in leta 2012 z **Zoisovo nagrado** nagrajena, monografija 'Poznoantična utrjena naselbina Tonovcov grad pri Kobaridu', v kateri so predstavljeni izsledki dolgoletnih arheoloških raziskav na tem pomembnem najdišču. V pripravi je monografija o Korinjskem hribu, za katero smo že analizirali keramiko, iz vrednotili izvide terenskih raziskav, analizirali analogne vojaške postojanke poznoantičnega obdobja na obsežnem prostoru med Konstantinoplom in Raveno.

V okviru preučevanja gospodarske in družbene dinamike v zgodnjem srednjem veku smo objavili monografijo 'Zgodnjerednjevška naselbina na blejski Pristavi', v kateri smo datirali začetek in konec naselja ter ožje datirali tudi večino stavb. V monografiji 'Mirila', smo spojili arheologijo in etnologijo in s tem dobili povsem nov vpogled v zgodnjerednjevška grobišča. Nadaljevali smo topografski pregled najdišč v osrednji Sloveniji in na vzorcu višinskih naselij ugotovili, da se je njihova funkcija spreminjala. Izdali smo monografijo 'Dotik dediščine', v kateri je izpostavljen nadregionalni pomen naglavnega nakita v zgodnjem srednjem veku. Pripravljena je bila študija, ki predstavlja in analizira nov, doslej neznan vir za zgodovino karantanskega ustoličevanja.

Izšla je monografija 'Kulturni genom', ki obravnava mitično pokrajino kot obliko kulturne pokrajine, ki so jo ljudje oblikovali v skladu s svojimi mitičnimi predstavami, da bi z njeno pomočjo obvladali sile narave.

V okviru naravoslovnih raziskav smo se ukvarjali z raziskovanjem palinoloških vrtnin in profilov z Ljubljanskega barja, Blejskega jezera in Bele krajine. Z uvajanjem nove raziskovalne metode smo na koliščih z Ljubljanskega barja našli doslej nepoznane vrste kulturnih rastlin. Pri arheozooloških raziskavah naj posebej izpostavimo pomembno študijo o ekonomski in neekonomski vlogi domačega goveda v antiki, kjer ugotovljamo, da je v težkih časih pomen govedoreje upadal na račun manj zahtevne reje drobnice.

4. Ocena stopnje realizacije programa dela na raziskovalnem programu in zastavljenih raziskovalnih ciljev³

SLO

Programska skupina Inštituta za arheologijo ZRC SAZU je v okviru programa **ARHEOLOŠKE RAZISKAVE** realizirala večino zastavljenih ciljev, nekatere so tudi presegli.

Od leta 2009 so objavili več kot 60 izvornih znanstvenih člankov v najpomembnejših domačih in tujih znanstvenih revijah ter več kot 70 samostojnih znanstvenih sestavkov ali poglavij v monografskih publikacijah. Člani programske skupine so pripravili 20 znanstvenih monografij, od katerih naj dodatno izpostavimo: *Spaha* (OIAS 22), ki obravnava problematiko neo-eneolitika v Sloveniji; *Ormož* (OIAS 18), v kateri so predstavljeni rezultati arheoloških raziskav bronastodobne naselbine; *Okra* (OIAS 17), v kateri je predstavljeno začetno obdobje romanizacije našega prostora; *Rimsko osvajanje zahodnega Balkana : Ilirik v Apijanovi Ilirski zgodovini*, (Zbirka Zgodovinskega časopisa 41); nagrajena monografija *Poznoantična utrjena naselbina Tonovcov grad pri Kobaridu* (OIAS 23, 24), ki obravnava problematiko pozne antike; *The invisible Slavs* (OIAS 28); *Drobci ledenodobnega okolja* (OIAS 21), ki se ukvarja z okoljem v obdobju paleolitika; *Kulturni genom : prostor in njegovi ideogrami mitične zgodovine* (Zbirka Studia mythologica Slavica, suppl. 10) in *Dolgoročne spremembe okolja 1* (OIAS25). Omenjena dela prinašajo pomembna spoznanja o okolju, življenju, gospodarstvu in družbenih odnosih od prazgodovine do naselitve Slovanov v Sloveniji.

V programskem obdobju so sodelavci na programu objavili tudi večje število strokovnih in poljudnih člankov. Pripravili so dve strokovni monografiji, pet razstavnih katalogov in postavili tudi pet razstav. Registrirali so več kot 50 predavanj na konferencah in skoraj 30 vabljenih predavanj. Člani programske skupine so bili mentorji petim doktorandom v Sloveniji in enkrat somentorji na univerzi v tujini. Bili so mentorji trem mladim raziskovalcem. V zadnjih letih so bili mentorji pri 14 diplomskih delih, enkrat somentorji in enkrat somentorji pri diplomskem delu na

bolonjski stopnji. Aktivno so vključeni v pedagoški program na več slovenskih in tujih univerzah. Zelo aktivni so bili tudi pri uredniški dejavnosti. Na Inštitutu za arheologijo ZRC SAZU urejajo najpomembnejšo znanstveno revijo za področje arheologije, eno znanstveno knjižno zbirko in eno elektronsko knjižno zbirko. Hkrati so člani več uredniških odborov v nacionalno in mednarodno pomembnih znanstvenih revijah in knjižnih zbirkah.

Zelo dobro je tudi mednarodno sodelovanje, kjer člani programske skupine sodelujejo s številnimi univerzami in raziskovalnimi inštituti iz Evrope in Severne Amerike. Člani programske skupine so vključeni ali vodijo nacionalne in mednarodne raziskovalne projekte.

Za zaključek lahko zatrdimo, da je delo na programu **ARHEOLOŠKE RAZISKAVE** potekalo po zastavljenem načrtu brez omembe vrednih odstopanj.

5. Utemeljitev morebitnih sprememb programa raziskovalnega programa oziroma sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave programske skupine v letu 2014⁴

SLO

V obdobju izvajanja programa, je prihajalo do kadrovske spremembe na programu *Arheološke raziskave*. Tako se je z napovedanim odhodom v pokoj dveh članov programske skupine Inštituta za arheologijo ZRC SAZU, dr. Janeza Dular in dr. Ladislava Ciglencečki, programsko skupino, zaradi nemotenega izvajanja programa, na mestih programskih sklopov, ki sta ju pokrivala, kadrovsko okrepilo z novima članicama.

Dr. Zvezdana Modrijan (15298) je vrhunska raziskovalka poznoantičnega in zgodnjersrednjeveškega obdobja in dobitnica Zoisovega priznanja za leto 2012.

Dr. Snežana Tecco Hvala (06917) je vrhunska raziskovalka železne dobe na Slovenskem.

Proti koncu koledarskega leta 2013 se je programsko skupino okrepilo še s tremi tudi že uveljavljenimi raziskovalci.

Dr. Primož Pavlin (15300) se vključuje v program z raziskavami naselbin in depojskih najdb pozne bronaste dobe in nadgrajuje sklop preučevanja bronaste dobe.

Mlajši raziskovalec **dr. Benjamin Štular (27737)** raziskuje arheološka vprašanja zgodnjega in visokega srednjega veka. Njegovo sodelovanje pomembno bogati ta del programskih vsebin.

Mlajša raziskovalka **dr. Tjaša Tolar (27513)** v raziskovalni program **ARHEOLOŠKE RAZISKAVE** vnaša arheobotanične raziskave, ki so nujne za razumevanje gospodarstva, človekovega vpliva na okolje in naravnih razmer v vseh arheoloških obdobjih.

Zadnja je bila v programsko skupino vključena tehnična sodelavka in risarka na Inštitutu za arheologijo ZRC SAZU **Marta Tamara Korošec (18894)**.

Sredi leta 2014 je programsko skupino zapustil **dr. Janez Dular (05834)**, zaradi odhoda v pokoj.

6. Najpomembnejši znanstveni rezultati programske skupine⁵

		Znanstveni dosežek	
1.	COBISS ID	247569152	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Koliščarska naselbina Stare gmajne in njen čas
		ANG	Stare gmajne pile-dwelling settlement and its era
	Opis	SLO	Predstavljeni so rezultati raziskav na treh koliščih iz 2. polovice 4. tisočletja pr. Kr. na Ljubljanskem barju. Predstavljeni so sedimentološka analiza profilov in rezultati dendrokronoloških raziskav. Prikazane so tudi pomembne najdbe, kot so leseno kolo z osjo, dva drevaka in raziskave manjših lesenih predmetov, kot so različna toporišča in lok. Opravljene so bile analize talilnih posod, kamnitih sekir, ročnih mlinov, artefaktov iz kosti in rogovja ter raziskava preje, edinstvene najdbe te starosti v Sloveniji.
ANG		The results of the archaeological and dendrochronological research at the 3 pile dwellings from the 2nd half of the 4th millennium BC at the Ljubljansko barje are presented. In the monograph are discussed important finds such as the wheel and its axle, two logboats and investigations of wooden handles and bow. Analyses of crucibles and a yarnm an unique find of this age ever found in Slovenia, were performed. The origins of raw materials	

			for stone axes, querns, bone and antler artefacts have been investigated.
	Objavljeno v	Inštitut za arheologijo ZRC SAZU; Založba ZRC; 2009; 330 str., [2] zganj. pril.; A': 1; Avtorji / Authors: Velušček Anton, Belak Mateja	
	Tipologija	2.01 Znanstvena monografija	
2.	COBISS ID	265003776	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Severovzhodna Slovenija v pozni bronasti dobi
		ANG	Northeastern Slovenia in Late Bronze Age
	Opis	SLO	V monografiji so predstavljeni poznobronastodobna poselitev na območju med Muro in Savo.
		ANG	In the monograph is presented Late Bronze Age settlement on the territory between the rivers of Mura and Sava.
	Objavljeno v	Inštitut za arheologijo ZRC SAZU; Založba ZRC; 2013; 218, 98 str. pril.; A': 1; Avtorji / Authors: Dular Janez	
	Tipologija	2.01 Znanstvena monografija	
3.	COBISS ID	253335552	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Arheološka najdišča Ptuja: Rabelčja vas
		ANG	Archaeological sites of Ptuj: Rabelčja vas
	Opis	SLO	V monografiji je predstavljena zelo pomembna topografija več kot sto let arheoloških raziskav rimskega mesta Poetovio (današnji Ptuj).
		ANG	In the monograph are discussed the results of a very important topography of more than 100 years of archaeological research of the Roman town Poetovio (modern Ptuj).
	Objavljeno v	Inštitut za arheologijo ZRC SAZU, Založba ZRC; 2010; 212 str.; A': 1; Avtorji / Authors: Horvat Jana, Dolenc Vičič Andreja	
	Tipologija	2.01 Znanstvena monografija	
4.	COBISS ID	258819584	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Poznoantična utrjena naselbina Tonovcov grad pri Kobaridu
		ANG	Late Antique fortified settlement Tonovcov grad near Kobarid
	Opis	SLO	V nagradjeni monografiji so predstavljeni rezultati sistematičnih arheoloških raziskav, ki so potekale na najdišču Tonovcov grad pri Kobaridu od leta 1993.
		ANG	The award-winning monograph presents the results of a systematic archaeological investigation at the site of Tonovcov grad near Kobarid which started in 1993.
	Objavljeno v	Inštitut za arheologijo ZRC SAZU, Založba ZRC; 2011; 304 str.; A': 1; Avtorji / Authors: Ciglencečki Slavko, Modrijan Zvezdana, Milavec Tina, Modrijan Zvezdana	
	Tipologija	2.01 Znanstvena monografija	
5.	COBISS ID	276157952	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Kulturni genom
		ANG	The cultural genome
			Tako kot biološki genom določa našo biološko pojavnost, kulturni genom določa našo kulturno pojavnost. To je skupek spoznanj o delovanju sveta in iz njih izpeljanih pravil. Ko ljudje ta spoznanja ubesedi v pripoved, nastane mitična zgodba. Mitična pokrajina je tista oblika kulturne pokrajine, ki so jo ljudje oblikovali v skladu s svojimi mitičnimi predstavami, da bi z njeno pomočjo obvladali sile narave. Avtor iz posameznih struktur

Opis	SLO	besedilnih odlomkov slovanskega folklornega izročila sestavi povezano pripoved v številnih različicah, ki pojasnjuje mehanizem prenavljanja in opisuje ciklične spremembe narave. To pripoved so ljudje uporabljali kot miselni model in ga v prostoru materializirali v prostorske ideograme. Te z nekaj primeri raziskuje naslednji del. Zaključek pridobljena spoznanja primerja z zgodnjerednjeveškimi Zbruškimi idolom iz Ukrajine in ugotovi popolno strukturno ujemanje. Zbruški idol kaže prostorsko ureditev veselja s tremi svetovi, mehanizme nadzora teh svetov in vrstenje naravnih in življenjskih sprememb.
	ANG	As a biological genome determines our biological appearance, so too the cultural genome determines our cultural expression. This is a set of findings about the functioning of the universe and rules derived from them. When people verbalize these findings in a narrative, a mythical story occurs. A mythical landscape is a form of the cultural landscape that people created in accordance with their mythical conceptions that they could master the forces of nature with its help. From individual structures of the text fragments of Slavic folk traditions, a composite story in many versions is made, which explains the mechanism of renewal and describes the cyclical changes of the nature. People were using this mythical story as a mental model, which was materialized in specific spaces as spatial ideograms, which are discussed in the next part of the book ('The cultural genome. Space and its ideograms of the mythical story'). In conclusion, the acquired findings are compared with the early medieval idol of Zbruč in Ukraine and a complete structural matching is established. The Zbruč idol shows a spatial arrangement of three realms of the universe, control mechanisms of these realms, a sequence of natural and life changes.
Objavljeno v	Založba ZRC; 2014; 408 str.; A': 1; Avtorji / Authors: Pleterski Andrej	
Tipologija	2.01 Znanstvena monografija	

7. Najpomembnejši družbeno-ekonomski rezultati programske skupine⁶

	Družbeno-ekonomski dosežek		
1.	COBISS ID	6431490	Vir: vpis v poročilo
	Naslov	SLO	Arheološki vestnik (Acta archaeologica)
		ANG	Arheološki vestnik (Acta archaeologica)
	Opis	SLO	Osrednja slovenska arheološka revija je vključena v naslednje indekse: <ul style="list-style-type: none"> • AHCI - Arts and Humanities Citation Index® • AIO - Anthropological Index Online - Royal Anthropological Institute, Centre for Anthropology at the British Museum in London • Antiquité - Bulletin analytique d'histoire romaine, CNRS/Marc Bloch University, Strasbourg • DYABOLA. Sachkatalog der Bibliothek - Römisch-Germanische Kommission des Deutschen Archäologischen Instituts, Frankfurt a. Main • ERIH - European Reference Index for the Humanities - European Science Foundation -Strasbourg itd.
		ANG	Arheološki vestnik is the central Slovenian archaeological journal. It is included in: <ul style="list-style-type: none"> • AHCI - Arts and Humanities Citation Index® • AIO - Anthropological Index Online - Royal Anthropological Institute, Centre for Anthropology at the British Museum in London • Antiquité - Bulletin analytique d'histoire romaine, CNRS/Marc Bloch University, Strasbourg • DYABOLA. Sachkatalog der Bibliothek - Römisch-Germanische

		Kommission des Deutschen Archäologischen Instituts, Frankfurt a. Main • ERIH - European Reference Index for the Humanities - European Science Foundation -Strasbourg etc.
	Šifra	C.04 Uredništvo mednarodne revije
	Objavljeno v	http://av.zrc-sazu.si/ http://av.zrc-sazu.si/En/Av.html
	Tipologija	4.00 Sekundarno avtorstvo
2.	COBISS ID	251831552 Vir: COBISS.SI
	Naslov	<i>SLO</i> Koliščarji <i>ANG</i> The Pile-dwellers
	Opis	<i>SLO</i> Avtor predstavlja rezultate 130 let arheoloških in multidisciplinarnih raziskav kolišč na Ljubljanskem barju. Poljudno napisana knjiga s številnimi barvnimi fotografijami in ilustracijami. <i>ANG</i> The author presents the results of 130 years of archaeological and multidisciplinary research of pile-dwellings at the Ljubljansko barje. Colourful reconstructions, illustrations and photographs bring the contents of the book closer to a young reader.
	Šifra	F.29 Prispevek k razvoju nacionalne kulturne identitete
	Objavljeno v	Inštitut za arheologijo ZRC SAZU, Založba ZRC; 2010; 109 str.; Avtorji / Authors: Velušček Anton
	Tipologija	2.02 Strokovna monografija
3.	COBISS ID	31142189 Vir: COBISS.SI
	Naslov	<i>SLO</i> Velikanska škoda se je storila zgodovini! <i>ANG</i> Enormous damage has been done to the History!
	Opis	<i>SLO</i> Občasna razstava ob predstavitvi znanstvene monografije Dragana Božiča Poznatlatsko-rimsko grobišče v Novem mestu. "Ljubljanska cesta in Okrajno glavarstvo" je predstavila arheološke raziskave na dveh delih pomembnega poznolatsko-rimskega grobišča Beletov vrt z okolico v Novem mestu, opravljene v letih 1890 in 1902. V vitrinah so bile razstavljene izbrane najdbe s tega grobišča, shranjene v Narodnem muzeju Slovenije v Ljubljani. <i>ANG</i> This occasional exhibition on the occasion of the publication of the scientific monograph of Dragan Božič Late La Tène-Roman cemetery in Novo mesto. "Ljubljanska cesta and Okrajno glavarstvo" has presented the archaeological investigations of the important Late La Tène-Roman cemetery of Beletov vrt with its surroundings in Novo mesto, carried out in the years 1890 and 1902. In showcases the selected finds from this cemetery, kept in the National Museum of Slovenia in Ljubljana, were displayed.
	Šifra	F.28 Priprava/organizacija razstave
	Objavljeno v	2009; Avtorji / Authors: Božič Dragan
	Tipologija	3.12 Razstava
4.	COBISS ID	36014637 Vir: COBISS.SI
	Naslov	<i>SLO</i> Vaško situlo je imel vojščak s čelado <i>ANG</i> The owner of the Vače situla was a warrior with a helmet
	Opis	<i>SLO</i> Na podlagi arhivskih dokumentov v Naravoslovnem muzeju na Dunaju je bil 131 let po odkritju ugotovljen imetnik znamenite vaške situle. <i>ANG</i> On the basis of archival documents kept by the Natural History Museum in

		ANG	Vienna the owner of the famous Vače situla was determined 131 year after its discovery.
	Šifra	F.29	Prispevek k razvoju nacionalne kulturne identitete
	Objavljeno v	Delo; Delo; 2013; Leto 55, št. 217; str. 14; Avtorji / Authors: Božič Dragan	
	Tipologija	1.04 Strokovni članek	
5.	COBISS ID	34678573	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Kobariška kulturna krajina
		ANG	The cult landscape of Kobarid
	Opis	SLO	Razstava dopolnjuje stalno razstavo v Tolminskem muzeju in predstavlja neverjetno bogato arheološko dediščino Kobarida z okolico.
		ANG	The exhibition complements the permanent exhibition in Tolmin museum and represents an incredibly rich archaeological heritage of Kobarid and its surroundings.
	Šifra	F.28	Priprava/organizacija razstave
	Objavljeno v	2010; Avtorji / Authors: Osmuk Nada, Ciglencečki Slavko, Modrijan Zvezdana	
	Tipologija	3.12 Razstava	

8. Drugi pomembni rezultati programske skupine^Z

Sodelavci iz programske skupine ARHEOLOŠKE RAZISKAVE, so bili člani Sveta za humanistiko in Sveta za interdisciplinarne raziskave pri ARRS, Senata Fakultete za humanistiko v Novi Gorici, Sveta javnega zavoda Pokrajinski muzej Celje in Komisije za arheološka raziskovanja pri Ministrstvu za kulturo RS, evalvacijske komisije pri Römisch-Germanisches Zentralmuseum v Mainzu, pomembnega mednarodnega združenja za področje arheozoologije in komiteja v Združenju za grško in rimsko epigrafiko (Association Internationale d'Epigraphie Grecque et Latine).

Sodelavci iz programske skupine so predavali na Univerzah v Ljubljani, Novi Gorici in Gradcu. Sodelovali so pri projektu 'V deželi koliščarjev' na Igu in bili strokovni organizatorji predavanj pod naslovom 'Barje, ali te poznam?'

Sodelavci iz programske skupine so sodelovali, kot pobudniki projekta v Sloveniji, v pripravi dokumentacije in kot strokovni svetovalci, pri vpisu kolišč z Ljubljanskega barja na UNESCO-v seznam svetovne kulturne dediščine.

NAGRADE IN PRIZNANJA

Sodelavci programske skupine so prejeli Zoisovo priznanje za pomemben znanstveni dosežek v arheologiji za leto 2012, nagrado Slovenskega arheološkega društva za življenjsko delo na področju arheologije, priznanje Slovenskega arheološkega društva za izjemen dosežek za znanstveno monografijo in priznanje Občine Ig za pomembne prispevke pri uveljavljanju kulture koliščarjev v občini.

9. Pomen raziskovalnih rezultatov programske skupine^B

9.1. Pomen za razvoj znanosti⁹

SLO

Arheologija je veda, ki s svojim znanstveno-strokovnim aparatom odločujoče prispeva h kreiranju zavesti o človekovem razvoju in delovanju v najstarejših obdobjih njegove zgodovine. Pri tem vzpostavlja kritično distanco do raznih ideoloških in mitičnih razlag zgodovinskih pojavov, ki imajo učinke tudi v sedanjih družbeno-politični praksi. Ker se današnje meje ne ujemajo z mejami skupnosti, ki so nekoč živele na našem ozemlju, je v program vključeno širše območje vzhodnih Alp in zahodnega Balkana. Po svoji vsebini predstavlja raziskovalni program ARHEOLOŠKE RAZISKAVE pomemben segment arheoloških raziskav v srednji Evropi.

ANG

Archaeology is a scientific discipline in the field of Humanities which plays a decisive role in creating awareness of human development and activities in the remote past periods. According to this fact a critical distance is established opposing ideological and mythic explanations of past developments which still have a great influence on the actual relations in the modern society. In the attempt to go beyond actual state borders which don't correspond with the past frontiers between archaeologically defined groups we extend our research on a broad area of the eastern Alps and western Balkans. However the research programme ARCHAEOLOGICAL RESEARCH as it is proposed represents a very important segment of archaeological research on the territory of the central Europe.

9.2. Pomen za razvoj Slovenije¹⁰

SLO

Raziskovalni program ARHEOLOŠKE RAZISKAVE je kompleksen in združuje vsa tista področja raziskav, ki jih mora opraviti Inštitut za arheologijo Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti (ZRC SAZU) kot osrednja nacionalna raziskovalna ustanova za področje arheologije. Razpon raziskav je širok, saj sega od vprašanj metodologije, izgradnje temeljnih podatkovnih baz in objav gradiva, do sintetičnih del, v katerih predstavljamo družbene procese oziroma razvoj človeka od prazgodovine do srednjega veka. Raziskovalni program je pomemben za utrjevanje nacionalne identitete, varovanje in prezentiranje kulturne dediščine ter valorizacijo kulturne pokrajine. Ker je vpet v izobraževalne procese dveh univerz, je pomemben tudi za vzgojo novih kadrov.

ANG

The research programme ARCHAEOLOGICAL RESEARCH is complex and it binds all necessary types of research approaches which have to be performed by the Institute of Archaeology at the Scientific Research Centre of the Slovenian Academy of Sciences and Arts (ZRC SAZU) as the National Research Institution in the field of the archaeology.

The extent of the research programme is wide. It covers the topics from the questions concerning methodology, creating databases and publishing archaeological artefacts to the syntheses dealing with socio-economic processes and development of the societies from the Prehistory to the Early Middle Ages.

The importance of the programme shall be seen also in rising sensitivity about the meaning of national identity, protecting and presenting the cultural heritage and in valorisation of the cultural landscape. The research programme is also incorporated into the research programmes of the two Slovenian Universities and it has an educative importance.

10. Zaključena mentorstva članov programske skupine pri vzgoji kadrov v obdobju 1.1.2009-31.12.2014¹¹

10.1. Diplome¹²

vrsta usposabljanja	število diplom
bolonjski program - I. stopnja	1
bolonjski program - II. stopnja	
univerzitetni (stari) program	16

10.2. Magisterij znanosti in doktorat znanosti¹³

Šifra raziskovalca	Ime in priimek	Mag.	Dr.	MR	
23506	Lucija Grahek	☐	☒	☒	
27602	Tina Milavec	☐	☒	☒	
27513	Tjaša Tolar	☐	☒	☒	
15298	Zvezdana Modrijan	☐	☒	☐	
0	Marija Bausovac	☐	☒	☐	

Legenda:

Mag. - Znanstveni magisterij
Dr. - Doktorat znanosti
MR - mladi raziskovalec

11. Pretok mladih raziskovalcev – zaposlitev po zaključenem usposabljanju¹⁴

Šifra raziskovalca	Ime in priimek	Mag.	Dr.	Zaposlitev	
23506	Lucija Grahek	☐	☒	A - raziskovalni zavodi	
27602	Tina Milavec	☐	☒	A - raziskovalni zavodi	
27513	Tjaša Tolar	☐	☒	A - raziskovalni zavodi	

Legenda zaposlitev:

A - visokošolski in javni raziskovalni zavodi
B - gospodarstvo
C - javna uprava
D - družbene dejavnosti
E - tujina
F - drugo

12. Vključenost raziskovalcev iz podjetij in gostovanje raziskovalcev, podoktorandov ter študentov iz tujine, daljše od enega meseca, v obdobju 1.1.2009-31.12.2014

Šifra raziskovalca	Ime in priimek	Sodelovanje v programski skupini	Število mesecev	
0	Rachel Opitz	B - uveljavljeni raziskovalec	5	
0	Ana Marić	C - študent – doktorand	2	
0	Francesco Boschin	C - študent – doktorand	1	
0	Adrienne Frie	C - študent – doktorand	2	

Legenda sodelovanja v programski skupini:

A - raziskovalec/strokovnjak iz podjetja
B - uveljavljeni raziskovalec iz tujine
C - študent – doktorand iz tujine
D - podoktorand iz tujine

13. Vključevanje v raziskovalne programe Evropske unije in v druge mednarodne raziskovalne in razvojne programe ter drugo mednarodno sodelovanje v obdobju 1.1.2009-31.12.2014¹⁵

SLO

- Institut Ausonius, Université Michel-de-Montaigne, Bordeaux, Francija (vodilni partner): projekt '*Adri Atlas. Atlas de l'Adriatique antique*'; vodja/koordinator na IZA ZRC SAZU: Jana Horvat.
- Université de Lyon, prof. Jean Luc Lamboley, Lyon, Francija (vodilni partner): projekt '*A European Research Group: History and Archaeology of the Balkans*'; vodja/koordinator na IZA ZRC SAZU: Marjeta Šašel Kos.
- Projekt '*EAGLE – Europeana network of Ancient Greek and Latin Epigraphy*' ('Omrežje Europeana za starogrško in latinsko epigrafiko'); vodja/koordinator na IZA ZRC SAZU: Marjeta Šašel Kos.
- Laboratoire des Sciences du Climat et de l'Environnement, Gif-sur-Yvette, Francija (vodilni partner): projekt '*ISOMEX*'; vodja/koordinator na IZA ZRC SAZU: Maja Andrič.

- Università degli Studi di Firenze, Firenze, Italija (vodilni partner):
projekt '*ARIADNE – Advanced Research Infrastructure for Archaeological Dataset Networking in Europe*' ('*Napredna raziskovalna infrastruktura za evropsko omrežje arheoloških podatkovnih zbirk*');
vodja/koordinator na IZA ZRC SAZU: Benjamin Štular.
- Regione Veneto, Italija (vodilni partner):
projekt '*CAMAA – Center za severnojadransko vojaško arhitekturo*';
vodja/koordinator na IZA ZRC SAZU: Benjamin Štular.
- Institut za arheologiju, Zagreb, Hrvaška:
'Razvoj i mobilnost protopovijesnih zajednica na tlu kontinentalne Hrvatske';
vodja/koordinator na IZA ZRC SAZU: Dragan Božič in Janez Dular.
- '*Standardi in menjalne vrednosti v evropskih prazgodovinskih družbah*', pogodba BI-FR/08-09-proteus-011;
vodja/koordinator na IZA ZRC SAZU: Janez Dular.
- Sveučilište u Zagrebu, Zagreb, Hrvaška:
'Mythical landscape as a source about organizing the space' / Mitska krajina kot vir znanj o urejanju prostora, pogodba BI-HR/09-10-029;
vodja/koordinator na IZA ZRC SAZU: Andrej Pleterski.
- Sveučilište u Zagrebu, Zagreb, Hrvaška:
'Sakralna interpretacija krajine';
vodja/koordinator na IZA ZRC SAZU: Andrej Pleterski.
- Sveučilište u Zadru, Zadar, Hrvaška:
'Kulturni krajolik kao izvor znanja o organizaciji prostora';
vodja/koordinator na Inštitutu za arheologijo ZRC SAZU: Andrej Pleterski.
- Inštitut za arheologijo, Warszawa, Poljska:
'Absolutna kronologija zgodnj srednjeveških kultur srednje in južne Evrope. Primerjalne študije';
vodja/koordinator na IZA ZRC SAZU: Andrej Pleterski.
- Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk, Krakow, Poljska:
'Socialne in gospodarske interakcije med skupinami prebivalstva v pozni antiki in zgodnjem srednjem veku. Primeri iz Slovenije in Poljske';
vodja/koordinator na IZA ZRC SAZU: Andrej Pleterski.
- University at Buffalo, Amherst, ZDA:
arheometrične raziskave;
vodja/koordinator na IZA ZRC SAZU: Andrej Pleterski.
- Mednarodna raziskovalna skupina:
'Nova izdaja rimskih napisov Norika in Panonije v Corpus inscriptionum Latinarum';
vodja/koordinator na IZA ZRC SAZU: Marjeta Šašel Kos.
- The *Abdus Salam* ICTP in Università degli Studi di Trieste, Trieste, Italija:
arheometrične raziskave;
vodja/koordinator na IZA ZRC SAZU: Anton Velušček.
- Mednarodna iniciativa:
'INTIMATE (INTEgrating Ice core, MARine and TERrestrial records) Terrestrial Records from Eastern Europe';
vodja/koordinator na IZA ZRC SAZU: Maja Andrič.
- University of Oxford, Velika Britanija:
tephrokronološke raziskave;
vodja/koordinator na IZA ZRC SAZU: Maja Andrič.
- Univerza v Beogradu, Srbija, University of Heidelberg in Goethe University Frankfurt, Nemčija:
preliminarne paleoekološke raziskave v Srbiji;
vodja/koordinator na IZA ZRC SAZU: Maja Andrič.
- Cukurova University, Adana, Turčija:
preliminarne palinološke raziskave v okolici arheološkega najdišča Tatarli Höyük;
vodja/koordinator na IZA ZRC SAZU: Maja Andrič.
- Universität Basel, Švica:
arheobotanične raziskave;
vodja/koordinator na IZA ZRC SAZU: Tjaša Tolar.
- Museo Civico di Storia naturale, Trst, Italija:
arheozoološke raziskave;
vodja/koordinator na IZA ZRC SAZU: Borut Toškan.
- Freie Universität, Berlin, Nemčija in Arheološki muzej Istre, Pula, Hrvaška:
obdelava favnističnega gradiva z Monkodonje pri Rovinju;
vodja/koordinator na IZA ZRC SAZU: Borut Toškan.

14. Vključenost v projekte za uporabnike, ki so v obdobju trajanja raziskovalnega programa (1.1.2009–31.12.2014) potekali izven financiranja ARRS¹⁶

SLO

- *'Risanje in katalog predmetov iz rimskih grobov v Uncu'*;
vodja/koordinator na IZA ZRC SAZU: Jana Horvat.
- *'Arheološka izkopavanja na Voglu'*;
vodja/koordinator na IZA ZRC SAZU: Jana Horvat.
- *'Priprava arheološke razstave v muzeju v Kobaridu'*;
vodja/koordinator na IZA ZRC SAZU: Zvezdana Modrijan.
- *'Predhodne arheološke raziskave na trasi plinovoda'*, pogodba TP/RS/15/2013;
vodja/koordinator na IZA ZRC SAZU: Zvezdana Modrijan.
- *'DEDI'*;
vodja/koordinator na IZA ZRC SAZU: Primož Pavlin.
- *'ARSENAL'*;
vodja/koordinator na IZA ZRC SAZU: Primož Pavlin.
- *'Analiza arheološkega gradiva iz najdišča Pod Kotom-cesta'*
vodja/koordinator na IZA ZRC SAZU: Primož Pavlin.
- *'Predhodne arheološke raziskave »Gramoznica Boršt«'*;
vodja/koordinator na IZA ZRC SAZU: Benjamin Štular.
- *'Vzorčenje arheološkega lesa z najdišča Špica v Ljubljani'*;
vodja/koordinator na IZA ZRC SAZU: Anton Velušček.
- *'Arheološko najdišče Spaha'* - program LEADER;
vodja/koordinator na IZA ZRC SAZU: Anton Velušček.
- *'Aplikativni projekt L6-0137'* - sofinancer SAZU;
vodja/koordinator na IZA ZRC SAZU: Anton Velušček.
- *'Aplikativni projekt L6-4157'* - sofinancer SAZU;
vodja/koordinator na IZA ZRC SAZU: Anton Velušček.
- *'Strokovni nadzor nad čiščenjem glavnih jarkov in odvodnikov na Ljubljanskem barju'*;
vodja/koordinator na IZA ZRC SAZU: Anton Velušček.
- *'Palinološke raziskave arheoloških najdišč Špica in Krojaška ulica'*;
vodja/koordinator na IZA ZRC SAZU: Maja Andrič.
- *'Palinološke in arheobotanične analize'*;
vodja/koordinator na IZA ZRC SAZU: Maja Andrič in Tjaša Tolar.
- *'Arheobotanične raziskave arheološkega najdišča v Cerknici'*;
vodja/koordinator na IZA ZRC SAZU: Tjaša Tolar.
- *'Arheobotanične raziskave arheološkega najdišča v Grosuplju'*;
vodja/koordinator na IZA ZRC SAZU: Tjaša Tolar.
- *'Arheozoološke raziskave na najdiščih Prosen, Srednica, Draženci in Miren'*;
vodja/koordinator na IZA ZRC SAZU: Borut Toškan.
- *'Analiza živalskih kosti in paleobotaničnih ostankov z arheološkega najdišča Tribuna v Ljubljani'*;
vodja/koordinator na IZA ZRC SAZU: Borut Toškan.
- *'Analiza arheozooloških ostankov z najdišča NUK II v Ljubljani'*;
vodja/koordinator na IZA ZRC SAZU: Borut Toškan.
- *'Analiza arheozooloških in paleobotaničnih ostankov z najdišča Kongresni trg v Ljubljani'*;
vodja/koordinator na IZA ZRC SAZU: Borut Toškan in Tjaša Tolar.
- *'Arheološka izkopavanja na Igu'*;
začetni vodja in koordinator, nosilni sodelavci na IZA ZRC SAZU: Primož Pavlin, Elena Leghissa.

15. Ocena tehnološke zrelosti rezultatov raziskovalnega programa in možnosti za njihovo implementacijo v praksi (točka ni namenjena raziskovalnim programom s področij humanističnih ved)¹⁷

SLO

--

16. Ocenite, ali bi doseženi rezultati v okviru programa lahko vodili do ustanovitve spin-off podjetja, kolikšen finančni vložek bi zahteval ta korak ter kakšno infrastrukturo in opremo bi potrebovali

možnost ustanovitve spin-off podjetja	☐ DA ☒ NE
potrebni finančni vložek	EUR

ocena potrebne infrastrukture in opreme ¹⁸	
---	--

17. Izjemni dosežek v letu 2014¹⁹

17.1. Izjemni znanstveni dosežek

Z Zoisovim priznanjem nagrajeno monografijo o poznoantični naselbini Tonovcov grad sestavljata dve knjigi, ki sta delo skupine treh avtorjev (Slavko Ciglencečki, Zvezdana Modrijan in Tina Milavec) s sodelavci. V prvi knjigi je najprej predstavljeno najdišče in njegova okolica ter zgodovina raziskav. V obsežnem poglavju so predstavljeni rezultati terenskega dela. Na njihovi podlagi in z analizo najdb je bila postavljena kronologija naselbine, ki je tema naslednjega poglavja. V zaključku je naselbina postavljena v širši poznoantični kontekst vzhodnoalpskega prostora.

Druga knjiga prinaša predstavitev vsega drobnega gradiva in rezultate njegove analize. Predstavljene so kovinske in steklene najdbe, keramika, novčne najdbe, prazgodovinske najdbe in rezultati antropološke analize, analize sesalske makrofavne in mikroskopske analize grobe keramike.

Obe knjigi sta dvojezični in opremljeni z bogatim slikovnim gradivom (načrti najdišča, risbe predmetov, geografske karte itd.).

17.2. Izjemni družbeno-ekonomski dosežek

Projekt Neznana Spaha je potekal v sodelovanju med Inštitutom za arheologijo ZRC SAZU in Pokrajinskim muzejem Kočevje ob finančni pomoči Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja.

V projektu so bili na poljuden način predstavljeni izsledki znanstvenih raziskav na arheološkem najdišču Spaha, ki so leta 2011 izšli v monografiji (OIAS, 22. Ljubljana 2011).

V sklopu projekta so člani programske skupine IZA ZRC SAZU v PM Kočevje postavili občasno arheološko razstavo, kar se je zgodilo prvič po približno 30 letih. Pripravili so tudi obsežen razstavni katalog in v sodelovanju z muzejem postavili arheološko pešpot na najdišče Spaha nad Brezovico pri Predgradu.

S tem dejanjem je bil postavljen trajnejši spomenik, ki opozarja na lepoto Kočevske in njeno pomembno kulturno dediščino, kar nedvomno pripomore k večji prepoznavnosti tega dela Slovenije. Obenem je to tudi priložnost za lokalno skupnost, da gradi lastno identiteto na bogatem kulturnem izročilu.

C. IZJAVE

Podpisani izjavljam/o, da:

- so vsi podatki, ki jih navajamo v poročilu, resnični in točni;
- se strinjamo z obdelavo podatkov v skladu z zakonodajo o varstvu osebnih podatkov za potrebe ocenjevanja in obdelavo teh podatkov za evidence ARRS;
- so vsi podatki v obrazcu v elektronski obliki identični podatkom v obrazcu v papirnati obliki;
- so z vsebino poročila seznanjeni in se strinjajo vsi izvajalci raziskovalnega programa.

Podpisi:

*zastopnik oz. pooblaščen oseba
matične RO (JRO in/ali RO s
koncesijo):*

in

vodja raziskovalnega programa:

Znanstvenoraziskovalni center
Slovenske akademije znanosti in
umetnosti

Anton Velušček

ŽIG

Kraj in datum:

Ljubljana	11.3.2015
-----------	-----------

Oznaka poročila: ARRS-RPROG-ZP-2015/7

---

¹ Napišite povzetek raziskovalnega programa v slovenskem jeziku (največ 3.000 znakov vključno s presledki – približno pol strani, velikost pisave 11) in angleškem jeziku (največ 3.000 znakov vključno s presledki – približno pol strani, velikost pisave 11). [Nazaj](#)

² Napišite kratko vsebinsko poročilo, v katerem predstavite raziskovalno hipotezo in opis raziskovanja. Navedite ključne ugotovitve, znanstvena spoznanja, rezultate in učinke raziskovalnega programa in njihovo uporabo ter sodelovanje s tujimi partnerji. V primeru odobrenega povečanja obsega financiranja raziskovalnega programa v letu 2014 mora poročilo o realizaciji programa dela zajemati predložen program dela ob prijavi in predložen dopolnjen program dela v letu 2014. Največ 12.000 znakov vključno s presledki (približno dve strani, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

³ Realizacija raziskovalne hipoteze. Največ 3.000 znakov vključno s presledki (približno pol strani, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

⁴ V primeru bistvenih odstopanj in sprememb od predvidenega programa dela raziskovalnega programa, kot je bil zapisan v predlogu raziskovalnega programa oziroma v primeru sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave programske skupine v zadnjem letu izvajanja raziskovalnega programa, napišite obrazložitev. V primeru, da sprememb ni bilo, navedite: "Ni bilo sprememb.". Največ 6.000 znakov vključno s presledki (približno ena stran, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

⁵ Navedite znanstvene dosežke (največ pet), ki so nastali v okviru izvajanja raziskovalnega programa. Raziskovalni dosežek iz obdobja izvajanja programa vpišete tako, da izpolnite COBISS kodo dosežka – sistem nato sam izpolni naslov objave, naziv, IF in srednjo vrednost revije, naziv FOS področja ter podatek, ali je dosežek uvrščen v A'' ali A'. [Nazaj](#)

⁶ Navedite družbeno-ekonomske dosežke (največ pet), ki so nastali v okviru izvajanja raziskovalnega programa. Družbeno-ekonomski dosežek iz obdobja izvajanja programa vpišete tako, da izpolnite COBISS kodo dosežka – sistem nato sam izpolni naslov objave, naziv, IF in srednjo vrednost revije, naziv FOS področja ter podatek, ali je dosežek uvrščen v A'' ali A'.

Družbeno-ekonomski dosežek je po svoji strukturi drugačen kot znanstveni dosežek. Povzetek znanstvenega dosežka je praviloma povzetek bibliografske enote (članka, knjige), v kateri je dosežek objavljen.

Povzetek družbeno-ekonomskega dosežka praviloma ni povzetek bibliografske enote, ki ta dosežek dokumentira, ker je dosežek sklop več rezultatov raziskovanja, ki je lahko dokumentiran v različnih bibliografskih enotah. COBISS ID zato ni enoznačen, izjemoma pa ga lahko tudi ni (npr. prehod mlajših sodelavcev v gospodarstvo na pomembnih raziskovalnih nalogah, ali ustanovitev podjetja kot rezultat programa ... - v obeh primerih ni COBISS ID). [Nazaj](#)

⁷ Navedite rezultate raziskovalnega programa iz obdobja izvajanja programa v primeru, da katerega od rezultatov ni mogoče navesti v točkah 6 in 7 (npr. ker se ga v sistemu COBISS ne vodi). Največ 2.000 znakov vključno s presledki (približno 1/3 strani, velikost pisave 11). [Nazaj](#)

⁸ Pomen raziskovalnih rezultatov za razvoj znanosti in za razvoj Slovenije bo objavljen na spletni strani: <http://www.sicris.si/> za posamezen program, ki je predmet poročanja. [Nazaj](#)

⁹ Največ 4.000 znakov vključno s presledki (približno 2/3 strani, velikost pisave 11). [Nazaj](#)

¹⁰ Največ 4.000 znakov vključno s presledki (približno 2/3 strani, velikost pisave 11). [Nazaj](#)

¹¹ Upoštevajo se le tiste diplome, magisteriji znanosti in doktorati znanosti (zaključene/i v obdobju 1.1.2009–31.12.2014), pri katerih so kot mentorji sodelovali člani programske skupine. [Nazaj](#)

¹² Vpišite število opravljenih diplom v času izvajanja raziskovalnega programa glede na vrsto usposabljanja. [Nazaj](#)

¹³ Vpišite šifro raziskovalca in/ali ime in priimek osebe, ki je v času izvajanja raziskovalnega programa pridobila naziv magister znanosti in/ali doktor znanosti ter označite doseženo izobrazbo. V primeru, da se je oseba usposabljala po programu Mladi raziskovalci, označite "MR". [Nazaj](#)

¹⁴ Za mlade raziskovalce, ki ste jih navedli v tabeli 11.2. točke (usposabljanje so uspešno zaključili v obdobju od 1.1.2009 do 31.12.2014), izberite oz. označite, kje se so zaposlili po zaključenem usposabljanju. [Nazaj](#)

¹⁵ Navedite naslove projektov in ime člana programske skupine, ki je bil vodja/koordinator navedenega projekta. Največ 6.000 znakov vključno s presledki (približno ena stran, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

¹⁶ Navedite naslove projektov, ki ne sodijo v okvir financiranja ARRS (npr: industrijski projekti, projekti za druge naročnike, državno upravo, občine idr.) in ime člana programske skupine, ki je bil vodja/koordinator navedenega projekta. Največ 6.000 znakov vključno s presledki (približno ena stran, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

¹⁷ Opišite možnosti za uporabo rezultatov v praksi. Opišite izdelke oziroma tehnologijo in potencialne trge oziroma tržne niše, v katere sodijo. Ocenite dodano vrednost izdelkov, katerih osnova je znanje, razvito v okviru programa oziroma dodano vrednost na zaposlenega, če jo je mogoče oceniti (npr. v primerih, ko je rezultat izboljšava obstoječih tehnologij oziroma izdelkov). Največ 3.000 znakov vključno s presledki (približno pol strani, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

¹⁸ Največ 1.000 znakov vključno s presledki (približno 1/6 strani, velikost pisave 11) [Nazaj](#)

¹⁹ Navedite en izjemni znanstveni dosežek in/ali en izjemni družbeno-ekonomski dosežek raziskovalnega programa v letu 2014 (največ 1000 znakov, vključno s presledki, velikost pisave 11). Za dosežek pripravite diapozitiv, ki vsebuje sliko ali drugo slikovno gradivo v zvezi z izjemnim dosežkom (velikost pisave najmanj 16, približno pol strani) in opis izjemnega dosežka (velikost pisave 12, približno pol strani). Diapozitiv/-a priložite kot priponko/-i k temu poročilu. Vzorec diapozitiva je objavljen na spletni strani ARRS <http://www.arrs.gov.si/sl/gradivo/>, predstavitve dosežkov za pretekla leta pa so objavljena na spletni strani <http://www.arrs.gov.si/sl/analize/dosez/>. [Nazaj](#)

Obrazec: ARRS-RPROG-ZP/2015 v1.00b

C6-BE-6A-47-C1-6B-56-72-53-13-C5-11-54-5B-4F-46-CF-B9-1A-A0

Priloga 1

HUMANISTIKA

Področje: 6.01 – Zgodovina in arheologija

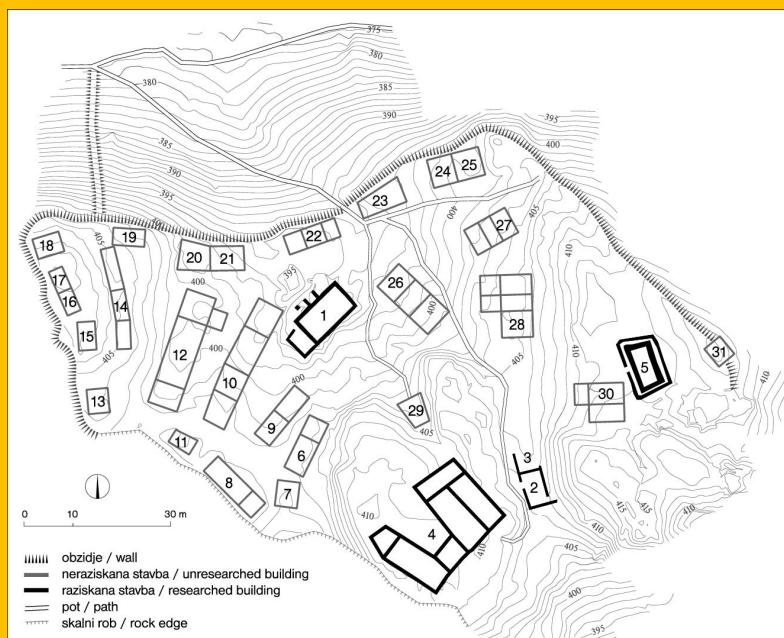
Dosežek 1: **Poznoantična utrjena naselbina Tonovcov grad pri Kobaridu.**

Vir: CIGLENEČKI, Slavko (avtor, fotograf), MODRIJAN, Zvezdana, MILAVEC, Tina (avtor, prevajalec), MODRIJAN, Zvezdana (urednik).

Poznoantična utrjena naselbina Tonovcov grad pri Kobaridu : nselbinski ostanki in interpretacija, (Opera Instituti Archaeologici Sloveniae, 23).

Ljubljana: Inštitut za arheologijo ZRC SAZU, Založba ZRC, 2011. 304 str., ilustr. ISBN 978-961-254-331-0. [COBISS.SI-ID [258819584](#)]

Slika 1:
Tonovcov grad
med izkopavanjem.

Slika 2:
Načrt poznoantičnega
arheološkega najdišča
Tonovcov grad.

Na arheološkem najdišču Tonovcov grad pri Kobaridu je med letoma 1993 in 2005 sistematično raziskoval Inštitut za arheologijo ZRC SAZU.

Priloga 2

HUMANISTIKA

Področje: 6.01 – Zgodovina in arheologija

Dosežek 2: **Neznana Spaha.**

Vir: VELUŠČEK, Anton (avtor razstave). *Neznana Spaha : Spaha nad Brezovico pri Predgradu, prazgodovinski seliščni prostor : razstava, Pokrajinski muzej Kočevje, 18. apr.-31. dec. 2013.* 2013. [COBISS.SI-ID [36272429](#)]

VELUŠČEK, Anton, PRELESNIK, Tone, BERNARDINI, Federico, TOŠKAN, Borut, TURK, Janez, TURK, Matija, VELUŠČEK, Anton (urednik). *Neznana Spaha : Spaha nad Brezovico pri Predgradu, prazgodovinski seliščni prostor in protiturška izvidniška točka : [razstavní katalog].* Kočevje: Pokrajinski muzej, 2013. 109 str., ilustr. ISBN 978-961-6517-22-5. [COBISS.SI-ID [266185472](#)]

VELUŠČEK, Anton. *Neznana Spaha : arheološka pešpot.* Kočevje: Pokrajinski muzej, [2013]. 1 zloženka ([8] str.), ilustr., zvd. [COBISS.SI-ID [36274477](#)]

Slika 1:

Arheološka razstava 'Neznana Spaha'
v Pokrajinskem muzeju Kočevje,
18. 4.-31. 12. 2013.

Slika 2:

Vrh Spaha (826 m)
z informativnima tablama
o rezultatih raziskovanja
na arheološkem najdišču.